

Критеријум је објективна мера на основу које се процењује успешност ученика у остваривању образовних исхода и развијању компетенција.

Критеријуми су дефинисани тако да укључују и елементе општих и међупредметних компетенција и усаглашавају се са исходима предмета и модула.

Основна сврха оцењивања је да унапређује квалитет процеса учења. Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се стално прати остваривање прописаних циљева, исхода, стандарда постигнућа ученика и стандарда квалификација, као и напредовања ученика у развијању компетенција у току савладавања школског програма. Оцењивање је континуирана педагошка активност којом се код ученика развија активан однос према учењу, подстиче мотивација за учење, развијају радне навике, а ученик се оспособљава за објективну процену сопствених постигнућа и постигнућа других ученика, при чему развија одређени систем вредности. Оцењивањем се обезбеђује поштовање општих принципа система образовања и васпитања утврђених законом којим се уређују основе система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон).

Како би се омогућила ефикасност учења, наставник се руководи следећим принципима при оцењивању:

- 1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;
- 2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика);
- 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена;
- 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења;
- 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;
- 6) уважавање индивидуалних разлика, образовних потреба, узраста, претходних постигнућа ученика.

Оцењивање ученика је саставни део процеса наставе и учења, којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа ученика у току савладавања школског програма.

Оцена је описна и бројчана. Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године, обавља се **формативним** и **сумативним** оцењивањем.

Формативно оцењивање представља редовно проверавање постигнућа и праћење емотивно-психолошког развоја и владања ученика у току савладавања школског програма. Садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и евидентира се у **педагошкој документацији наставника**.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су бројчане и уносе се у прописану евиденцију о образовно-васпитном раду – **дневник**.

Оцена ученика представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика и показатељ је ефикасности рада наставника и школе у остваривању прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа.

Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах, са образложењем.

У току школске године ученик може добити оцену и на основу следећих поступака вредновања:

- редовно обнављање и провере знања на часовима
- смотре, интерни и јавни часови
- комуникација на крају сваког часа како би се утврдио ниво разумевања обрађених садржаја.

Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада:

- уметнички јавни наступи,
- излагање, представљање, истраживања,
- израда цртежа и паноа,
- учешће у дебати или дискусији,
- писање есеја,
- учешће у различитим облицима групног рада, рада на пројектима у складу са програмом наставног предмета.

Предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Циљ наставе српског језика и књижевности у средњој школи јесте проширивање и продубљивање знања о српском језику, унапређивање језичке и функционалне писмености; продубљивање знања о српској и светској књижевности, развијање љубави према књизи и читању, оспособљавање за интерпретацију уметничких текстова, неговање књижевног укуса код ученика и афинитета према квалитетним књижевним текстовима; образовање и васпитање ученика као слободне, креативне, културне личности, критичког ума и оплемењеног језика и укуса.

Критеријуми, као објективне мере на основу којих се процењује успешност ученика у остваривању образовних исхода и развијању компетенција, јесу следећи:

УСМЕНА ПРОВЕРА ЗНАЊА

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- самостално тумачи садржинске целине, логички организује и повезује наставне садржаје;
- повезује их са градивом из других предмета и ситуацијама из живота;
- користи додатну литературу и друге изворе знања;
- заузима ставове на основу објективних чињеница и аргумената;
- континуирано показује заинтересованост за сопствени напредак, процес учења и постигнуће.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- може самостално да репродукује градиво,
- самостално тумачи сложеније садржинске целине и информације;
- показује заинтересованост за процес учења;
- уважава препоруке за даље напредовање и реализује их.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- препознаје градиво и успева да га репродукује уз помоћ наставника
- разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- препознаје градиво и успева да га репродукује уз помоћ наставника.

ПИСМЕНА ПРОВЕРА ЗНАЊА

Писмена провера знања (тест, контролни задатак, писмени задатак) се врши према планираном распореду од 2 до 4 писмене провере током школске године, поред обавезна 4 писмена задатка годишње.

Тестови и контролни задаци се оцењују према следећем критеријуму:

до 40% бодова	– оцена недовољан (1)
41 - 59% бодова	– оцена довољан (2)
60 - 74% бодова	– оцена добар (3)
75 - 89% бодова	– оцена врло добар (4)
90 - 100% бодова	– оцена одличан (5)

У оцењивању писмених задатака вреднују се следећи елементи, неједнаке важности:

- Садржај тј. обрада теме
- Граматика и правопис
- Форма: композиција, језик и стил
- Рукопис и уредност

АКТИВНОСТ НА ЧАСУ

Оцењивање залагања на часу, активног учествовања у настави, као и односа према раду и

наставном процесу, врши се на сваком часу, и то према следећим критеријумима:

- ученик показује активан приступ обради новог градива;
- заинтересован је за наставни процес;
- критички се односи према анализи дела које се обрађује;
- учествује у размени мишљења и знања са другим ученицима;
- способан је да стечена знања повеже са оним што учи из других предмета, као и са животним ситуацијама;
- врши објективну самопроцену напретка;
- даје предлоге за побољшање квалитета свог рада и наставе;
- редовно ради домаће задатке.

Предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ учења енглеског језика је да ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и унапређивањем стратегија учења страног језика развије комуникативну компетенцију, оспособи се за писмену и усмену комуникацију, интеркултурално разумевање и професионални развој.

На часовима је најбитније развијање свих језичких вештина: читање, слушање, писање, комуникација, развијање вокабулара, и примена граматике.

Критеријум у оцењивању је уложен труд и квалитет рада ученика, те његово напредовање у складу са личним и лингвистичким могућностима.

Оцену (5) добија ученик који веома успешно или самостално:

- разуме и реагује на одговарајући начин усмене на поруке у вези са активностима у образовном контексту;
- разуме основну поруку краћих излагања о познатим темама у којима се користи стандардни језик и разговетан изговор;
- разуме информације о релативно познатим и блиским садржајима и једноставна упутства у приватном, јавном и образовном контексту;
- разуме општи смисао информативних радијских и телевизијских емисија о блиским темама, у којима се користи стандардни говор и разговетан изговор;
- разуме основне елементе радње у краћим видео-записима у којима се обрађују релативно блиске теме, ослањајући се и на визуелне елементе;
- разуме суштину исказа (са)говорника који разговарају о блиским темама, уз евентуална понављања и појашњавања;
- изводи закључке после слушања непознатог текста у вези са врстом текста, бројем саговорника, њиховим међусобним односима и намерама, као и у вези са општим садржајем;
- ослањајући се на општа знања, искуства и контекст поруке, увиђа значење њених непознатих елемената;
- памти и контекстуализује битне елементе поруке;
- разликује најчесталије врсте текстова, познајући њихове основне карактеристике, сврху и улогу;
- разуме краће текстове о конкретним темама из свакодневног живота, као и језички прилагођене и адаптиране текстове утемељене на чињеницама, везане за домене општих интересовања;
- разуме осећања, жеље, потребе исказане у краћим текстовима;
- разуме једноставна упутства и саветодавне текстове, обавештења и упозорења на јавним местима;
- разуме краће литерарне форме у којима доминира конкретна, фреквентна и позната лексика (конкретна поезија, кратке приче, анегдоте, скечеви, стрипови);
- проналази, издваја и разуме у информативном тексту о познатој теми основну поруку и суштинске информације;
- идентификује и разуме релевантне информације у мејловима, проспектима, новинским вестима, репортажама, огласима, реду вожње, блогovima;
- препознаје основну аргументацију у једноставнијим текстовима (нпр. новинским чланцима или писмима читалаца, као и другим врстама коментара);
- наслућује значење непознатих речи на основу контекста;
- учествује у краћим дијалозима, размењује информације и мишљење са саговорником о блиским темама и интересовањима;
- користи циљни језик као језик комуникације у образовном контексту, прилагођавајући свој говор комуникативној ситуацији, у временском трајању од два до три минута;
- описује себе и своје окружење, догађаје у садашњости, прошлости и будућности у свом окружењу и изван њега;

- на једноставан начин/укратко изражава своје утиске и осећања и образлаже мишљење и ставове у вези са блиским темама;
- описује догађаје и саопштава садржај неке књиге или филма, износећи своје утиске и мишљења;
- укратко препричава краћи текст или видео-запис;
- излаже унапред припремљену краћу презентацију на одређену тему (из домена личног интересовања);
- указује на значај одређених исказа и делова исказа пригодном² учествује у краћим дијалозима, размењује информације и мишљење са саговорником о блиским темама и интересовањима;
- користи циљни језик као језик комуникације у образовном контексту, прилагођавајући свој говор комуникативној ситуацији, у временском трајању од два до три минута;
- пише на разложен и једноставан начин о блиским темама из свог окружења и подручја интересовања;
- описује особе и догађаје поштујући правила кохерентности (обима 80 100 речи);
- описује утиске, мишљења и осећања (обима 70 90 речи);
- пише белешке, поруке и лична писма/мејлове да би тражио или пренео релевантне информације;
- једноставним језичким средствима резимира прочитани/преслушани текст о блиским темама и износи сопствено мишљење о њему;
- попуњава формуларе, упитнике и различите обрасце у личном и образовном домену;
- пише краћа формална писма (писма читалаца, пријаве за праксе, стипендије или омладинске послове);
- пише електронске поруке, СМС поруке, учествује у дискусијама на блогу.слика, графикона, детаљних упутстава; ² препознаје и разуме, у оквиру свог интересовања, знања и искуства, правила понашања, свакодневне навике, сличности и разлике у култури своје земље и земаља чији језик учи;
- препознаје и разуме најчешће присутне културне моделе свакодневног живота земље и земаља чији језик учи;
- препознаје и адекватно користи најфреквентније стилове и регистре у вези са елементима страног језика који учи, али и из осталих области школских знања и животних искустава;
- препознаје различите стилове комуникације и најфреквентнија пратећа паравербална и невербална средства (степен формалности, љубазности, као и паравербална средства: гест, мимика, просторни односи међу говорницима, итд.);
- користи знање страног језика у различитим видовима реалне комуникације (електронске поруке, СМС поруке, дискусије на блогу или форуму, друштвене мреже);
- користи савремене видове комуникације у откривању културе земаља чији језик учи;
- преноси суштину поруке са матерњег на страни језик/са страног на матерњи, додајући, по потреби, објашњења и обавештења, писмено и усмено;
- резимира садржај краћег текста, аудио или визуелног записа и краће интеракције;
- преноси садржај писаног или усменог текста, прилагођавајући га саговорнику;
- користи одговарајуће компензационе стратегије ради превазилажења тешкоћа које се јављају, на пример: преводи или преноси садржај уз употребу описа, парафраза и сл.

Оцену (4) добија ученик који успешно или уз мању помоћ наставника

- разуме и реагује на одговарајући начин усмене на поруке у вези са активностима у образовном контексту;
- разуме основну поруку краћих излагања о познатим темама у којима се користи стандардни језик и разговетан изговор;
- разуме информације о релативно познатим и блиским садржајима и једноставна упутства у приватном, јавном и образовном контексту;
- разуме општи смисао информативних радијских и телевизијских емисија о блиским темама, у којима се користи стандардни говор и разговетан изговор;

- разуме основне елементе радње у краћим видео-записима у којима се обрађују релативно блиске теме, ослањајући се и на визуелне елементе;
- разуме суштину исказа (са)говорника који разговарају о блиским темама, уз евентуална понављања и појашњавања;
- изводи закључке после слушања непознатог текста у вези са врстом текста, бројем саговорника, њиховим међусобним односима и намерама, као и у вези са општим садржајем;
- ослањајући се на општа знања, искуства и контекст поруке, увиђа значење њених непознатих елемената;
- памти и контекстуализује битне елементе поруке;
- разликује најчесталије врсте текстова, познајући њихове основне карактеристике, сврху и улогу;
- разуме краће текстове о конкретним темама из свакодневног живота, као и језички прилагођене и адаптиране текстове утемељене на чињеницама, везане за домене општих интересовања;
- разуме осећања, жеље, потребе исказане у краћим текстовима;
- разуме једноставна упутства и саветодавне текстове, обавештења и упозорења на јавним местима;
- разуме краће литерарне форме у којима доминира конкретна, фреквентна и позната лексика (конкретна поезија, кратке приче, анегдоте, скечеви, стрипови);
- проналази, издваја и разуме у информативном тексту о познатој теми основну поруку и суштинске информације;
- идентификује и разуме релевантне информације у мејловима, проспектима, новинским вестима, репортажама, огласима, реду возње, блогovima;
- препознаје основну аргументацију у једноставнијим текстовима (нпр. новинским чланцима или писмима читалаца, као и другим врстама коментара);
- наслућује значење непознатих речи на основу контекста;
- учествује у краћим дијалозима, размењује информације и мишљење са саговорником о блиским темама и интересовањима;
- користи циљни језик као језик комуникације у образовном контексту, прилагођавајући свој говор комуникативној ситуацији, у временском трајању од два до три минута;
- описује себе и своје окружење, догађаје у садашњости, прошлости и будућности у свом окружењу и изван њега;
- на једноставан начин/укратко изражава своје утиске и осећања и образлаже мишљење и ставове у вези са блиским темама;
- описује догађаје и саопштава садржај неке књиге или филма, износећи своје утиске и мишљења;
- укратко препричава краћи текст или видео-запис;
- излаже унапред припремљену краћу презентацију на одређену тему (из домена личног интересовања);
- указује на значај одређених исказа и делова исказа пригодном учествује у краћим дијалозима, размењује информације и мишљење са саговорником о блиским темама и интересовањима;
- користи циљни језик као језик комуникације у образовном контексту, прилагођавајући свој говор комуникативној ситуацији, у временском трајању од два до три минута;
- пише на разложен и једноставан начин о блиским темама из свог окружења и подручја интересовања;
- описује особе и догађаје поштујући правила кохерентности (обима 80 100 речи);
- описује утиске, мишљења и осећања (обима 70 90 речи);
- пише белешке, поруке и лична писма/мејлове да би тражио или пренео релевантне информације;
- једноставним језичким средствима резимира прочитани/преслушани текст о блиским темама и износи сопствено мишљење о њему;
- попуњава формуларе, упитнике и различите обрасце у личном и образовном домену;

- пише краћа формална писма (писма читалаца, пријаве за праксе, стипендије или омладинске послове);
- пише електронске поруке, СМС поруке, учествује у дискусијама на блогу.слика, графикона, детаљних упутстава; ☑ препознаје и разуме, у оквиру свог интересовања, знања и искуства, правила понашања, свакодневне навике, сличности и разлике у култури своје земље и земаља чији језик учи;
- препознаје и разуме најчешће присутне културне моделе свакодневног живота земље и земаља чији језик учи;
- препознаје и адекватно користи најфреквентније стилове и регистре у вези са елементима страног језика који учи, али и из осталих области школских знања и животних искустава;
- препознаје различите стилове комуникације и најфреквентнија пратећа паравербална и невербална средстава (степен формалности, љубазности, као и паравербална средства: гест, мимика, просторни односи међу говорницима, итд.);
- користи знање страног језика у различитим видовима реалне комуникације (електронске поруке, СМС поруке, дискусије на блогу или форуму, друштвене мреже);
- користи савремене видове комуникације у откривању културе земаља чији језик учи;
- преноси суштину поруке са матерњег на страни језик/са страног на матерњи, додајући, по потреби, објашњења и обавештења, писмено и усмено;
- резимира садржај краћег текста, аудио или визуелног записа и краће интеракције;
- преноси садржај писаног или усменог текста, прилагођавајући га саговорнику;
- користи одговарајуће компензационе стратегије ради превазилажења тешкоћа које се јављају, на пример: преводи или преноси садржај уз употребу описа, парафраза и сл.

Оцену (3) добија ученик који је савладао или уз већу помоћ наставника

- разуме и реагује на одговарајући начин усмене на поруке у вези са активностима у образовном контексту;
- разуме основну поруку краћих излагања о познатим темама у којима се користи стандардни језик и разговетан изговор;
- разуме информације о релативно познатим и блиским садржајима и једноставна упутства у приватном, јавном и образовном контексту;
- разуме општи смисао информативних радијских и телевизијских емисија о блиским темама, у којима се користи стандардни говор и разговетан изговор;
- разуме основне елементе радње у краћим видео-записима у којима се обрађују релативно блиске теме, ослањајући се и на визуелне елементе;
- разуме суштину исказа (са)говорника који разговарају о блиским темама, уз евентуална понављања и појашњавања;
- изводи закључке после слушања непознатог текста у вези са врстом текста, бројем саговорника, њиховим међусобним односима и намерама, као и у вези са општим садржајем;
- ослањајући се на општа знања, искуства и контекст поруке, увиђа значење њених непознатих елемената;
- памти и контекстуализује битне елементе поруке;
- разликује најчесталије врсте текстова, познајући њихове основне карактеристике, сврху и улогу;
- разуме краће текстове о конкретним темама из свакодневног живота, као и језички прилагођене и адаптиране текстове утемељене на чињеницама, везане за домене општих интересовања;
- разуме осећања, жеље, потребе исказане у краћим текстовима;
- разуме једноставна упутства и саветодавне текстове, обавештења и упозорења на јавним местима;
- разуме краће литерарне форме у којима доминира конкретна, фреквентна и позната лексика (конкретна поезија, кратке приче, анегдоте, скечеви, стрипови);
- проналази, издваја и разуме у информативном тексту о познатој теми основну поруку и суштинске информације;

- идентификује и разуме релевантне информације у мејловима, проспектима, новинским вестима, репортажама, огласима, реду вожње, блогovima;
- препознаје основну аргументацију у једноставнијим текстовима (нпр. новинским чланцима или писмима читалаца, као и другим врстама коментара);
- наслућује значење непознатих речи на основу контекста;
- учествује у краћим дијалозима, размењује информације и мишљење са саговорником о блиским темама и интересовањима;
- користи циљни језик као језик комуникације у образовном контексту, прилагођавајући свој говор комуникативној ситуацији, у временском трајању од два до три минута;
- описује себе и своје окружење, догађаје у садашњости, прошлости и будућности у свом окружењу и изван њега;
- на једноставан начин/укратко изражава своје утиске и осећања и образлаже мишљење и ставове у вези са блиским темама;
- описује догађаје и саопштава садржај неке књиге или филма, износећи своје утиске и мишљења;
- укратко препричава краћи текст или видео-запис;
- излаже унапред припремљену краћу презентацију на одређену тему (из домена личног интересовања);
- указује на значај одређених исказа и делова исказа пригодном² учествује у краћим дијалозима, размењује информације и мишљење са саговорником о блиским темама и интересовањима;
- користи циљни језик као језик комуникације у образовном контексту, прилагођавајући свој говор комуникативној ситуацији, у временском трајању од два до три минута;
- пише на разложен и једноставан начин о блиским темама из свог окружења и подручја интересовања;
- описује особе и догађаје поштујући правила кохерентности (обима 80 100 речи);
- описује утиске, мишљења и осећања (обима 70 90 речи);
- пише белешке, поруке и лична писма/мејлове да би тражио или пренео релевантне информације;
- једноставним језичким средствима резимира прочитани/преслушани текст о блиским темама и износи сопствено мишљење о њему;
- попуњава формуларе, упитнике и различите обрасце у личном и образовном домену;
- пише краћа формална писма (писма читалаца, пријаве за праксе, стипендије или омладинске послове);
- пише електронске поруке, СМС поруке, учествује у дискусијама на блогу.слика, графикона, детаљних упутстава; ² препознаје и разуме, у оквиру свог интересовања, знања и искуства, правила понашања, свакодневне навике, сличности и разлике у култури своје земље и земаља чији језик учи;
- препознаје и разуме најчешће присутне културне моделе свакодневног живота земље и земаља чији језик учи;
- препознаје и адекватно користи најфреквентније стилове и регистре у вези са елементима страног језика који учи, али и из осталих области школских знања и животних искустава;
- препознаје различите стилове комуникације и најфреквентнија пратећа паравербална и невербална средстава (степен формалности, љубазности, као и паравербална средства: гест, мимика, просторни односи међу говорницима, итд.);
- користи знање страног језика у различитим видовима реалне комуникације (електронске поруке, СМС поруке, дискусије на блогу или форуму, друштвене мреже);
- користи савремене видове комуникације у откривању културе земаља чији језик учи;
- преноси суштину поруке са матерњег на страни језик/са страног на матерњи, додајући, по потреби, објашњења и обавештења, писмено и усмено;
- резимира садржај краћег текста, аудио или визуелног записа и краће интеракције;
- преноси садржај писаног или усменог текста, прилагођавајући га саговорнику;
- користи одговарајуће компензационе стратегије ради превазилажења тешкоћа које се јављају, на пример: преводи или преноси садржај уз употребу описа, парафраза и сл.

Оцену (2) добија ученик који делимично, уз помоћ наставника

- разуме и реагује на одговарајући начин усмене на поруке у вези са активностима у образовном контексту;
- разуме основну поруку краћих излагања о познатим темама у којима се користи стандардни језик и разговетан изговор;
- разуме информације о релативно познатим и блиским садржајима и једноставна упутства у приватном, јавном и образовном контексту;
- разуме општи смисао информативних радијских и телевизијских емисија о блиским темама, у којима се користи стандардни говор и разговетан изговор;
- разуме основне елементе радње у краћим видео-записима у којима се обрађују релативно блиске теме, ослањајући се и на визуелне елементе;
- разуме суштину исказа (са)говорника који разговарају о блиским темама, уз евентуална понављања и појашњавања;
- изводи закључке после слушања непознатог текста у вези са врстом текста, бројем саговорника, њиховим међусобним односима и намерама, као и у вези са општим садржајем;
- ослањајући се на општа знања, искуства и контекст поруке, увиђа значење њених непознатих елемената;
- памти и контекстуализује битне елементе поруке;
- разликује најчесталије врсте текстова, познајући њихове основне карактеристике, сврху и улогу;
- разуме краће текстове о конкретним темама из свакодневног живота, као и језички прилагођене и адаптиране текстове утемељене на чињеницама, везане за домене општих интересовања;
- разуме осећања, жеље, потребе исказане у краћим текстовима;
- разуме једноставна упутства и саветодавне текстове, обавештења и упозорења на јавним местима;
- разуме краће литерарне форме у којима доминира конкретна, фреквентна и позната лексика (конкретна поезија, кратке приче, анегдоте, скечеви, стрипови);
- проналази, издваја и разуме у информативном тексту о познатој теми основну поруку и суштинске информације;
- идентификује и разуме релевантне информације у мејловима, проспектима, новинским вестима, репортажама, огласима, реду возње, блогovima;
- препознаје основну аргументацију у једноставнијим текстовима (нпр. новинским чланцима или писмима читалаца, као и другим врстама коментара);
- наслућује значење непознатих речи на основу контекста;
- учествује у краћим дијалозима, размењује информације и мишљење са саговорником о блиским темама и интересовањима;
- користи циљни језик као језик комуникације у образовном контексту, прилагођавајући свој говор комуникативној ситуацији, у временском трајању од два до три минута;
- описује себе и своје окружење, догађаје у садашњости, прошлости и будућности у свом окружењу и изван њега;
- на једноставан начин/укратно изражава своје утиске и осећања и образлаже мишљење и ставове у вези са блиским темама;
- описује догађаје и саопштава садржај неке књиге или филма, износећи своје утиске и мишљења;
- укратко препричава краћи текст или видео-запис;
- излаже унапред припремљену краћу презентацију на одређену тему (из домена личног интересовања);
- указује на значај одређених исказа и делова исказа пригодном¹ учествује у краћим дијалозима, размењује информације и мишљење са саговорником о блиским темама и интересовањима;
- користи циљни језик као језик комуникације у образовном контексту, прилагођавајући свој говор комуникативној ситуацији, у временском трајању од два до три минута;

- пише на разложен и једноставан начин о блиским темама из свог окружења и подручја интересовања;
- описује особе и догађаје поштујући правила кохерентности (обима 80 100 речи);
- описује утиске, мишљења и осећања (обима 70 90 речи);
- пише белешке, поруке и лична писма/мејлове да би тражио или пренео релевантне информације;
- једноставним језичким средствима резимира прочитани/преслушани текст о блиским темама и износи сопствено мишљење о њему;
- попуњава формуларе, упитнике и различите обрасце у личном и образовном домену;
- пише краћа формална писма (писма читалаца, пријаве за праксе, стипендије или омладинске послове);
- пише електронске поруке, СМС поруке, учествује у дискусијама на блогу.слика, графикона, детаљних упутстава; ☒ препознаје и разуме, у оквиру свог интересовања, знања и искуства, правила понашања, свакодневне навике, сличности и разлике у култури своје земље и земаља чији језик учи;
- препознаје и разуме најчешће присутне културне моделе свакодневног живота земље и земаља чији језик учи;
- препознаје и адекватно користи најфреквентније стилове и регистре у вези са елементима страног језика који учи, али и из осталих области школских знања и животних искустава;
- препознаје различите стилове комуникације и најфреквентнија пратећа паравербална и невербална средстава (степен формалности, љубазности, као и паравербална средства: гест, мимика, просторни односи међу говорницима, итд.);
- користи знање страног језика у различитим видовима реалне комуникације (електронске поруке, СМС поруке, дискусије на блогу или форуму, друштвене мреже);
- користи савремене видове комуникације у откривању културе земаља чији језик учи;
- преноси суштину поруке са матерњег на страни језик/са страног на матерњи, додајући, по потреби, објашњења и обавештења, писмено и усмено;
- резимира садржај краћег текста, аудио или визуелног записа и краће интеракције;
- преноси садржај писаног или усменог текста, прилагођавајући га саговорнику;
- користи одговарајуће компензационе стратегије ради превазилажења тешкоћа које се јављају, на пример: преводи или преноси садржај уз употребу описа, парафраза и сл.

Оцену (1) добија ученик који није савладао ни једну језичку вештину да би остварио исходе учења

Предмет: ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

У прве две године учења савладава се основни ниво познавања језика *Livello elementare A1-A*.

Ученици током године имају:

- **писмене задатке** (по један у првом и другом полугодишту, а ученици четвртог разреда могу радити вежбу писања текста или превођења стручног текста),
- **писмене вежбе** (две у сваком полугодишту - провере нивоа знања из граматике и вокабулара),
- **диктат** (један по полугодишту),
- **петнаестоминутне провере вештине читања и слушања** (две по полугодишту),
- **писање текста** (један или два по полугодишту).

Вештина говора се прати и усавршава на готово сваком часу и по потреби проверава на унапред најављеним часовима. Вештина читања и слушања се развија на сваком часу као и граматика и вокабулар.

У складу са важећим Правилником о оцењивању, приликом оцењивања узима се у обзир и ангажовање ученика у настави и напредовање у односу на претходни период. Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности. Постигнућа ученика оцењују се и на основу активности и резултата рада, као што су:

- 1) излагање и представљање (уметнички наступи, спортске активности, изложбе радова, резултати истраживања, извештаји, учешће у дебати и дискусији, дизајнерска решења, практични радови, учешће на такмичењима и смотрема и др.);
- 2) продукти рада (модел, макете, постери, графички радови, цртежи, есеји, домаћи задаци, презентације и др.);
- 3) учешће и ангажовање у различитим облицима групног рада и на пројектима, укључујући и интердисциплинарне пројекте;
- 4) учешће у активностима самовредновања и вршњачког вредновања;
- 5) збирка одабраних ученикових радова – портфолио и др.

У току школске године (у складу са нивоом) ученици се тестирају из следећих области:

- 1) Граматика и вокабулар
- 2) Читање
- 3) Слушање

Оцена	Критеријуми за евалуацију изражени у процентима %
Одличан (5)	90 - 100
Врло добар (4)	70 – 89
Добар (3)	50-69
Довољан (2)	30-49
Недовољан (1)	29 и мање

4) Диктат

Оцена	Критеријум за евалуацију: Број грешака
Недовољан (1)	16 и више
Довољан (2)	12-15
Добар (3)	8-11
Врло добар (4)	4-7
Одличан (5)	до 3 грешке

Оцена	Критеријум за евалуацију: Број грешака
Недовољан (1)	16 и више
Довољан (2)	12-15

Добар (3)	8-11
Врло добар (4)	4-7
Одличан (5)	до 3 грешке

5) Писање

Оцену (5) добија ученик чији текст:

- оставља јак утисак на читаоца, сви захтеви који се тичу садржаја су испуњени и подржани одговарајућим аргументима
- води рачуна о форми текста и користи одговарајући регистар
- Реченице су јасне и повезане
- користи широк спектар граматичких структура и широк распон вокабулара
- Ученички текст има мало граматичких, лексичких грешака или грешака у спелингу и те грешке не ометају разумевање написаног текста
- примењује правила интерпункције и показује добро знање правописа.

Оцену врло добар (4) добија ученик чији текст:

- оставља утисак на читаоца, сви захтеви који се тичу садржаја су испуњени али наведени аргументи нису довољно упечатљиви
- води рачуна о форми текста и користи одговарајући регистар
- има јасне и повезане реченице
- користи широк спектар граматичких структура и широк распон вокабулара
- има мало граматичких, лексичких грешака или грешака у спелингу и те грешке не ометају разумевање написаног текста
- има примењена правила интерпункције и показује добро знање правописа.

Оцену добар (3) добија ученик чији текст:

- у целини оставља утисак на читаоца
- испуњава захтеве који се тичу садржаја
- не поштује у потпуности форму и регистар задатог текста
- има одговарајуће граматичке структуре и вокабулар
- има већи број граматичких, лексичких грешака или грешака у спелингу, али те грешке не ометају разумевање написаног текста
- има грешке у употреби интерпункцијских знакова
- има доста понављања

Оцену довољан (2) добија ученик чији текст:

- је нејасан читаоцу
- нису испоштовани сви захтеви који се тичу садржаја.
- није добро структуриран
- не поштује форму и регистар задатог текста
- не садржи одговарајуће граматичке структуре и вокабулар
- има велики број граматичких, лексичких грешака или грешака у спелингу, а те грешке ометају разумевање написаног текста
- садржи грешке у употреби интерпункцијских знакова
- има доста понављања

Оцену недовољан (1) добија ученик чији текст:

- нема довољно елемената за оцену
- не садржи ни једну идеју нити аргумент
- не задовољава ни један захтев у вези са садржајем

6) Говор

Оцену (5) добија ученик који:

- слободно и без оклевања изражава своје мисли

- је активан у разговору
- користи широк спектар граматичких структура и широк распон вокабулара
- уме да прочита причу и правилним изговором изговара речи, а мање граматичке грешке не ометају разумевање изговорене реченице.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- говори правилно, али је конверзација у неким елементима неизвесна
- користи широк спектар граматичких структура и широк распон вокабулара
- у разговору прави мање граматичке и лексичке грешке које не утичу на разумевање
- понекад користи реч или фразу која је неадекватна.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- може да комуницира и има скроман речник
- је понекад нејасан због граматичких грешака и нетачног реда речи
- има тешкоће у читању, изговору и интонацији, али је у целини прихватљиво и разумљиво

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- прави озбиљне грешке у разговору и изговору, што му отежава да искаже своје мисли
- ретко налази праве речи и фразе, а његов оскудан речник користи полако и са пуно оклевања
- прави доста грешака приликом читања, у изговору и интонацији.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не може независно да се изражава
- једва надмашује најосновнији вокабулар
- лошим изговором спречава разумевање садржаја
- није савладао ни најосновније граматичке структуре

7) Медијација (превођење уз помоћ речника)

Приликом превођења:

- значење пасуса, реченице, речи се не сме промашити,
- број и тежина граматичких грешака умањује оцену,
- на оцену утиче и избор речи и израза – стил (ученици морају пазити да буде одговарајући),
- граматика српског језика мора бити тачна.

Сви се ови делови оцењују и могу носити различите оцене у зависности од тежине грешке у сваком од ових делова. Лепота превода свакако повећава оцену.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

Ученик влада језичким вештинама и знањима која му омогућавају да на страном језику разуме текстове које слуша или чита у приватном, јавном, образовном или професионалном контексту; комуницира писмено или усмено у формалним и неформалним ситуацијама. Посредујући у усменој или писаној комуникацији, ученик преноси поруке са страног на матерњи (први) језик и обрнуто. Владанье страним језиком ученику омогућава стицање знања из различитих области која примењује у свакодневном животу, образовању и раду. Учењем страног језика ученик развија креативност, критичко мишљење, вештине комуникације, самосталност и сарадњу, уважавање различитости култура и културу дијалога.

Основни ниво

Ученик користи страни језик у мери која му помаже да разуме садржај усмене поруке и кратке једноставне информације у вези са личним интересовањем и познатим областима и активностима. Учествује у уобичајеном, свакодневном разговору, чита и проналази жељену информацију у текстовима са темом од непосредног личног интереса. Пише о различитим аспектима из непосредног окружења и ради сопствених потреба.

Средњи ниво

Ученик користи страни језик да разуме суштину текста или да учествује у разговору или дискусији (нпр. школа, забава, спорт); сналази се у не/предвидивим ситуацијама када му је неопходно да користи страни језик и/или да у кратком усменом излагању оствари свој интерес. Пише о властитом искуству, описује своје утиске, планове и очекивања.

Напредни ниво

Ученик користи страни језик да активно учествује у усменој комуникацији; да прати дужа и сложенија излагања или дискусије о конкретним или апстрактним темама из познатих општих или стручних тематских области, као и да објашњава своје ставове и/или образлаже различите предлоге. Чита и пише текстове о широком спектру тема у складу са општим и властитим интересовањима.

РЕЦЕПЦИЈА (слушање и читање)

Основни ниво

Ученик разуме уобичајене изразе и схвата општи смисао свакодневне комуникације изговорене споро и разговетно. Користећи основно лингвистичко знање, чита краће текстове написане стандардним језиком, разноврсног садржаја из свакодневног живота и/или блиских области или струке, у којима преовлађују фреквентне речи и изрази.

Средњи ниво

Ученик разуме основне елементе разговетног говора у свакодневним ситуацијама и једноставна излагања и презентације из блиских области изговорене стандардним језиком и релативно споро. У тексту, из домена личног интересовања и делатности, у коме преовлађују сложене језичке структуре, ученик разуме општи смисао и допунске информације, користећи различите технике/врсте читања.

Напредни ниво

Ученик разуме суштину и детаље опширнијих излагања или разговора у којима се користи стандардни језик, мења ритам, стил и тон разговора, а у вези са садржајима из ширег интересовања ученика. Ученик разуме дуже текстове различитог садржаја (нпр. адаптирана или оригинална прозна књижевна дела, актуелни новински чланци и извештаји); брзину и технику читања подешава према тексту који чита.

ПРОДУКЦИЈА (говор и писање)

Основни ниво

Ученик у свакодневним ситуацијама пише или даје усмена упутства, писмено или усмено размењује информације о уобичајеним општим и блиским темама. Користећи једноставне изразе, фразе и језичке структуре, пише кратке забелешке, поруке и писма, и/или према моделу пише једноставне текстове нпр. описе особа и догађаја из познатих области.

Средњи ниво

Ученик без припреме започиње и води разговор, износи усмено или писмено мишљење о темама из домена личног интересовања, образовања, културе и сл. Користећи разноврсне језичке структуре, шири фонд речи и израза

Напредни ниво

Ученик са сигурношћу, течно и спонтано, учествује у усменој или писменој комуникацији, говори, извештава, преводи и/или самостално пише текстове о темама и садржајима из ширег круга интересовања; користећи информације и аргументе из различитих извора, износи ставове и преноси мишљење, размењује, проверава и потврђује информације. Ученик према потреби води формалну или неформалну преписку, доследно примењујући правописну норму, језичка правила и правила организације текста.

Предмет: ИСТОРИЈА

Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, поштовању људских права и културних различитости, друштву и држави у којој живи.

Оцену одличан (5) добија ученик који веома успешно или самостално:

- у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове;
- користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости;
- идентификује порекло и процени сазнајну вредност различитих извора на основу њихових спољних и садржинских обележја;
- објасни основе историјског научног метода у реконструкцији прошлости и уочава постојање различитих интерпретација;
- анализира узрочно-последичне везе и идентификује их на конкретним примерима;
- примењује основну методологију у елементарном историјском истраживању и резултате презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику;
- препозна на конкретним примерима злоупотребу историје и изведе закључак о могућим последицама на развој историјске свести у друштву;
- уочи и изрази став у односу на предрасуде, стереотипе, пропаганду и друге врсте манипулација прошлости на конкретним примерима;
- поредећи историјске и географске карте датог простора, уочава утицај рељефа и климатских чинилаца на настанак цивилизација и кретање становништва;
- наведе и лоцира најважније праисторијске и античке локалитете у Европи и Србији;
- издвоји и међусобно пореди најважније одлике државних уређења у цивилизацијама старог века;
- наведе типове државних уређења у периоду средњег и раног новог века и издвоји њихове специфичности;
- анализира положај и начин живота деце, жена и мушкараца, припадника различитих друштвених слојева и група у старом, средњем и раном новом веку;
- идентификује основне елементе и одлике привреде у старом, средњем и раном новом веку;
- пореди и илуструје примерима одлике свакодневног живота у старом, средњем и раном новом веку;
- уочава присуство и препознаје важност тековина старог, средњег и раног новог века у савременом свету;
- анализира специфичности и утицај међународних односа на положај држава и народа;
- уочава повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје;
- идентификује најважније одлике српске државности у средњем веку;
- анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду средњег и раног новог века;
- на основу датих примера изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима;
- изводи закључак о динамици одређених историјских појава и процеса из националне и опште историје, користећи историјску карту;
- идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у историјском и савременом контексту;
- илуструје примерима значај прожимања различитих народа, култура и цивилизација;
- препознаје утицај идеја и научно-техничких открића на промене и развој друштва, културе и образовања;

- учествује у организовању и спровођењу заједничких активности у школи или у локалној заједници које подстичу друштвену одговорност и неговање културе сећања;
- разликује споменике из различитих епоха са посебним освртом на оне у локалној средини.

Оцену врло добар (4) добија ученик који успешно или уз мању помоћ наставника:

- у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове;
- користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости;
- идентификује порекло и процени сазнајну вредност различитих извора на основу њихових спољних и садржинских обележја;
- објасни основе историјског научног метода у реконструкцији прошлости и уочава постојање различитих интерпретација;
- анализира узрочно-последичне везе и идентификује их на конкретним примерима;
- примењује основну методологију у елементарном историјском истраживању и резултате презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику;
- препозна на конкретним примерима злоупотребу историје и изведе закључак о могућим последицама на развој историјске свести у друштву;
- уочи и изрази став у односу на предрасуде, стереотипе, пропаганду и друге врсте манипулација прошлости на конкретним примерима;
- поредећи историјске и географске карте датог простора, уочава утицај рељефа и климатских чинилаца на настанак цивилизација и кретање становништва;
- наведе и лоцира најважније праисторијске и античке локалитете у Европи и Србији;
- издвоји и међусобно пореди најважније одлике државних уређења у цивилизацијама старог века;
- наведе типове државних уређења у периоду средњег и раног новог века и издвоји њихове специфичности;
- анализира положај и начин живота деце, жена и мушкараца, припадника различитих друштвених слојева и група у старом, средњем и раном новом веку;
- идентификује основне елементе и одлике привреде у старом, средњем и раном новом веку;
- пореди и илуструје примерима одлике свакодневног живота у старом, средњем и раном новом веку;
- уочава присуство и препознаје важност тековина старог, средњег и раног новог века у савременом свету;
- анализира специфичности и утицај међународних односа на положај држава и народа;
- уочава повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје;
- идентификује најважније одлике српске државности у средњем веку;
- анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду средњег и раног новог века;
- на основу датих примера изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима;
- изводи закључак о динамици одређених историјских појава и процеса из националне и опште историје, користећи историјску карту;
- идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у историјском и савременом контексту;
- илуструје примерима значај прожимања различитих народа, култура и цивилизација;
- препознаје утицај идеја и научно-техничких открића на промене и развој друштва, културе и образовања;
- учествује у организовању и спровођењу заједничких активности у школи или у локалној заједници које подстичу друштвену одговорност и неговање културе сећања;
- разликује споменике из различитих епоха са посебним освртом на оне у локалној средини.

Оцену добар (3) добија ученик који је савладао или уз већу помоћ наставника:

- у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове;

- користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости;
- идентификује порекло и процени сазнајну вредност различитих извора на основу њихових спољних и садржинских обележја;
- објасни основе историјског научног метода у реконструкцији прошлости и уочава постојање различитих интерпретација;
- анализира узрочно-последичне везе и идентификује их на конкретним примерима;
- примењује основну методологију у елементарном историјском истраживању и резултате презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику;
- препозна на конкретним примерима злоупотребу историје и изведе закључак о могућим последицама на развој историјске свести у друштву;
- уочи и изрази став у односу на предрасуде, стереотипе, пропаганду и друге врсте манипулација прошлости на конкретним примерима;
- поредећи историјске и географске карте датог простора, уочава утицај рељефа и климатских чинилаца на настанак цивилизација и кретање становништва;
- наведе и лоцира најважније праисторијске и античке локалитете у Европи и Србији;
- издвоји и међусобно пореди најважније одлике државних уређења у цивилизацијама старог века;
- наведе типове државних уређења у периоду средњег и раног новог века и издвоји њихове специфичности;
- анализира положај и начин живота деце, жена и мушкараца, припадника различитих друштвених слојева и група у старом, средњем и раном новом веку;
- идентификује основне елементе и одлике привреде у старом, средњем и раном новом веку;
- пореди и илуструје примерима одлике свакодневног живота у старом, средњем и раном новом веку;
- уочава присуство и препознаје важност тековина старог, средњег и раног новог века у савременом свету;
- анализира специфичности и утицај међународних односа на положај држава и народа;
- уочава повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје;
- идентификује најважније одлике српске државности у средњем веку;
- анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду средњег и раног новог века;
- на основу датих примера изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима;
- изводи закључак о динамици одређених историјских појава и процеса из националне и опште историје, користећи историјску карту;
- идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у историјском и савременом контексту;
- илуструје примерима значај прожимања различитих народа, култура и цивилизација;
- препознаје утицај идеја и научно-техничких открића на промене и развој друштва, културе и образовања;
- учествује у организовању и спровођењу заједничких активности у школи или у локалној заједници које подстичу друштвену одговорност и неговање културе сећања;
- разликује споменике из различитих епоха са посебним освртом на оне у локалној средини.

Оцену довољан (2) добија ученик који делимично уз помоћ наставника:

- у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове;
- користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости;
- идентификује порекло и процени сазнајну вредност различитих извора на основу њихових спољних и садржинских обележја;
- објасни основе историјског научног метода у реконструкцији прошлости и уочава постојање различитих интерпретација;
- анализира узрочно-последичне везе и идентификује их на конкретним примерима;

- примењује основну методологију у елементарном историјском истраживању и резултате презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику;
- препозна на конкретним примерима злоупотребу историје и изведе закључак о могућим последицама на развој историјске свести у друштву;
- уочи и изрази став у односу на предрасуде, стереотипе, пропаганду и друге врсте манипулација прошлости на конкретним примерима;
- поредећи историјске и географске карте датог простора, уочава утицај рељефа и климатских чинилаца на настанак цивилизација и кретање становништва;
- наведе и лоцира најважније праисторијске и античке локалитете у Европи и Србији;
- издвоји и међусобно пореди најважније одлике државних уређења у цивилизацијама старог века;
- наведе типове државних уређења у периоду средњег и раног новог века и издвоји њихове специфичности;
- анализира положај и начин живота деце, жена и мушкараца, припадника различитих друштвених слојева и група у старом, средњем и раном новом веку;
- идентификује основне елементе и одлике привреде у старом, средњем и раном новом веку;
- пореди и илуструје примерима одлике свакодневног живота у старом, средњем и раном новом веку;
- уочава присуство и препознаје важност тековина старог, средњег и раног новог века у савременом свету;
- анализира специфичности и утицај међународних односа на положај држава и народа;
- уочава повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје;
- идентификује најважније одлике српске државности у средњем веку;
- анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду средњег и раног новог века;
- на основу датих примера изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима;
- изводи закључак о динамици одређених историјских појава и процеса из националне и опште историје, користећи историјску карту;
- идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у историјском и савременом контексту;
- илуструје примерима значај прожимања различитих народа, култура и цивилизација;
- препознаје утицај идеја и научно-техничких открића на промене и развој друштва, културе и образовања;
- учествује у организовању и спровођењу заједничких активности у школи или у локалној заједници које подстичу друштвену одговорност и неговање културе сећања;
- разликује споменике из различитих епоха са посебним освртом на оне у локалној средини.

Оцену недовољан (1) добија ученик који није савладао да:

- у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове;
- користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости;
- идентификује порекло и процени сазнајну вредност различитих извора на основу њихових спољних и садржинских обележја;
- објасни основе историјског научног метода у реконструкцији прошлости и уочава постојање различитих интерпретација;
- анализира узрочно-последичне везе и идентификује их на конкретним примерима;
- примењује основну методологију у елементарном историјском истраживању и резултате презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику;
- препозна на конкретним примерима злоупотребу историје и изведе закључак о могућим последицама на развој историјске свести у друштву;
- уочи и изрази став у односу на предрасуде, стереотипе, пропаганду и друге врсте манипулација прошлости на конкретним примерима;

- поредећи историјске и географске карте датог простора, уочава утицај рељефа и климатских чинилаца на настанак цивилизација и кретање становништва;
- наведе и лоцира најважније праисторијске и античке локалитете у Европи и Србији;
- издвоји и међусобно пореди најважније одлике државних уређења у цивилизацијама старог века;
- наведе типове државних уређења у периоду средњег и раног новог века и издвоји њихове специфичности;
- анализира положај и начин живота деце, жена и мушкараца, припадника различитих друштвених слојева и група у старом, средњем и раном новом веку;
- идентификује основне елементе и одлике привреде у старом, средњем и раном новом веку;
- пореди и илуструје примерима одлике свакодневног живота у старом, средњем и раном новом веку;
- уочава присуство и препознаје важност тековина старог, средњег и раног новог века у савременом свету;
- анализира специфичности и утицај међународних односа на положај држава и народа;
- уочава повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје;
- идентификује најважније одлике српске државности у средњем веку;
- анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду средњег и раног новог века;
- на основу датих примера изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима;
- изводи закључак о динамици одређених историјских појава и процеса из националне и опште историје, користећи историјску карту;
- идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у историјском и савременом контексту;
- илуструје примерима значај прожимања различитих народа, култура и цивилизација;
- препознаје утицај идеја и научно-техничких открића на промене и развој друштва, културе и образовања;
- учествује у организовању и спровођењу заједничких активности у школи или у локалној заједници које подстичу друштвену одговорност и неговање културе сећања;
- разликује споменике из различитих епоха са посебним освртом на оне у локалној средини.

Оцењивање је континуирано у току школске године: усмено и писмено (тест или контролна вежба). Ученици се, у првом разреду, оцењују са по најмање 3 оцене у полугодишту тј. минимум 6 оцена годишње. Када су у питању писмене провере знања, ослањамо се на скалу која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:

Процент тачних одговора	Оцена
86 -100%	Одличан (5)
70 - 85%	Врло добар (4)
50 - 69%	Добар (3)
30 - 49%	Довољан (2)
0 - 29%	Недовољан (1)

Предмет: МАТЕМАТИКА

На почетку школске године сви ученици средње школе раде иницијални тест како би се утврдио ниво претходног знања математике. Ученици током године имају писмене вежбе (две у првом и две у другом полугодишту) као и писмене задатке (два у првом полугодишту и два у другом полугодишту). Оцене добијају и на основу усменог одговарања, као и на основу активности рада на часу.

Оцену одличан (5) добија ученик који је у стању да:

- примењује знања, укључујући и методолошка, у решавању задатих математичких задатака; самостално и на креативан начин објашњава решења и процењује вредност различитих идеја приликом решавања сложенијих задатака;
- бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података;
- формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења користећи сложене мисаоне операције: анализа, синтеза, уочавање значајних појединости, индукција (закључивање од појединачног ка општем), дедукција (закључивање од општег ка појединачном), аналогија (закључивање на основу сличности)
- решава проблеме који имају и више решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке;
- изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима;
- доприноси групном раду путем различитих идеја, иницира и организује поделу улога и задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију постављених задатака у задатом временском оквиру;
- континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену врло добар (4) добија ученик који је у стању да:

- примењује знања, укључујући и методолошка, у решавању задатих математичких задатака; самостално објашњава решења и процењује вредност различитих идеја приликом решавања сложенијих задатака;
- бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података;
- уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових проблемских ситуација користећи при том мисаоне процесе: анализа, синтеза, аналогија и индукција;
- Разуме решења проблема који имају и више решења и у стању је да образлаже примењене поступке;
- изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију различитим контекстима;
- доприноси групном раду путем различитих идеја, иницира и организује поделу улога и задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака;
- углавном континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.

Оцену добар (3) добија ученик који је у стању да:

- разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;
- бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података али не самостално;
- разуме постављени задатак, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању у познатом контексту
- самостално извршава рутинске математичке задатке према стандардизованој процедури

- уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, и др.), укључујући коришћење информационих технологија;
- учествује у групном раду; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака;
- показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.

Оцену довољан (2) добија ученик који је у стању да:

- познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума;
- усвојио је одговарајућу терминологију;
- закључује директно на основу поређења и аналогije са конкретним примером;
- примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних задатака у познатом контексту;
- уме уме јасно да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично и др.), укључујући и коришћење информационих технологија;
- учествује у групном раду; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака;
- повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.

Оцену недовољан (1) добија ученик који

- не испуњава критеријуме за оцену довољан (2)
- не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.

Оцена	Критеријуми за евалуацију изражено у процентима %
Недовољан (1)	29 и мање
Довољан (2)	30-49
Добар (3)	50-69
Врло добар (4)	70 – 89
Одличан (5)	90 - 100

Предмет: ФИЗИКА

На почетку школске године сви ученици средње школе раде иницијални тест како би се утврдио ниво претходног знања физике. Ученици током године имају писмене вежбе (две у првом и две у другом полугодишту). Оцене добијају и на основу усменог одговарања, као и на основу вежбања задатака на часу.

Оцена	Критеријуми за евалуацију изражено у процентима %
Недовољан (1)	29 и мање
Довољан (2)	30-49
Добар (3)	50-69
Врло добар (4)	70 – 89
Одличан (5)	90 - 100

Предмет: ИНФОРМАТИКА

Основни ниво:

Ученик разуме основне информатичке појмове и зна да објасни значај ИКТ за савремено друштво. Зна да наведе основне уређаје рачунарског система, објасни њихову улогу. Разуме појам софтвера и зна да разликује основне врсте софтвера. Уме да користи основне програме у оквиру оперативног система. Зна да подеси десктоп. Уме да креира фасциклу и да ископира документ. Зна да се служи текст процесором, да унесе, исправи, сачува и изврши основно форматирање текстуалног документа. Зна да направи једноставну слајд презентацију. Разуме основну улогу програма за табеларне прорачуне. Уме да направи табелу у којој користи четири основне математичке операције и користи релативно адресирање ћелија. Разуме појам интернета, зна да пошање и прими електронску пошту. Разуме правила понашања на интернету. Зна да се позиционира на жељени сајт и да пронађе жељене садржаје на интернету.

Средњи ниво

Ученик разуме појам информатичког друштва и зна да наведе његове карактеристике. За задату област деловања човека зна да наведе бар један начин употребе рачунара. Зна да објасни међусобну повезаност рачунарских компоненти и утицај њихових перформанси на целокупан квалитет рачунара. Зна да наведе разлику између различитих типова оперативних система и да истакне предности графичких оперативних средина. Одштампан текст зна да репродукује уз помоћ текст процесора, препознајући основне и неколико наредних алата текст процесора. Уме да користи ефекте слајд презентације на смислен и сврсисходан начин. Самостално креира презентацију по задатим елементима. Уме да користи основне уграђене функције програма за табеларне прорачуне. Зна да објасни основне интернет сервисе. Разуме и уважава правила понашања на интернету, зна да користи напредне функције слања мејл-а (прилози уз мејл, слање на више адреса у исто време и сл.). Користи програме за синхрону и асинхрону комуникацију. Користи програме у облаку.

Напредни ниво

У потпуности разуме значај ИКТ за развој друштва. Уме да наведе и објасни промене које су се десиле у друштву са појавом рачунара. Зна да нацрта и објасни Фон Нојманов модел рачунара. Наводи прецизно особине уређаја рачунарског система и објашњава њихову међусобну повезаност. Разуме појам системског, апликативног софтвера и оперативног система. Разуме разлику између вишекорисничког и једнокорисничког оперативног система.

Зна да користи напредне функције текст процесора и да репродукује сложен текст одштампан на папиру, препознајући алате који су употребљени. Зна да направи интерактивну слајд презентацију. Зна да организује табеле за различите свакодневне и потребе и потребе образовног профила користећи напредне функције и графички приказ података. Користи релативно и апсолутно адресирање ћелија.

Разуме појам „cloud computing“ и користи различите програме у облаку. Користи синхрону и асинхрону комуникацију. Користи интернет у сврху учења (блог, форум, википедија...) Разуме појам ауторских права, безбедно користи интернет, зна да наведе различите врсте вируса и других деструктивних програма.

Оцена одличан (5):

- Ученик самостално повезује, објашњава, анализира чињенице везане за основне информатичке појмове, рачунарску структуру, софтвер.
- Самостално ради вежбе у току којих показује иницијативу, снажљивост, брзину и креативност.
- Учествоује у свим активностима организованим у форми пројеката, домаћих задатака итд.
- Спреман је да помогне ученицима који спорије напредују. Својим понашањем позитивно утиче на атмосферу на часу.

- Резултат на писменој провери најмање од 90% .

Оцена врло добар (4):

- Ученик самостални или уз делимичну помоћ наставника анализира чињенице везане за основне информатичке појмове, рачунарску структуру, софтвер.
- Самостално или уз делимичну помоћ наставника (или друга) ради вежбе, труди се да унапреди брзину рада, тачност, креативност.
- Учествоје у свим активностима организованим у форми пројеката, домаћих задатака и тд.
- Својим понашањем позитивно утиче на атмосферу на часу.
- Резултат на писменој провери најмање од 70% .

Оцена добар (3):

- Ученик самостално репродукује чињенице, а при анализирању, повезивању и објашњавању потребна му је значајнија подршка наставника.
- Вежбе ради спорије од очекиваног просечног времена, али коректно, тачно, уз повремену помоћ наставника.
- Узима повремено учешће у активностима организованим у форми пројеката, домаћих задатака и тд.
- На часу је вредан, пажљив, не омета друге.
- Резултат на писменој провери најмање од 55%.

Оцена довољан (2):

- Уз помоћ наставника репродукује чињенице везане за основне информатичке појмове, рачунарску структуру и софтвер.
- Вежбе ради споро, несигурно, потребна му је стална подршка наставника.
- Једноставне, прилагођене вежбе успева да уради самостално.
- Резултат на писменој провери најмање од 30%.

Оцена недовољан (1):

- Није усвојио основна знања, умења и вештине предвиђене планом и програмом.
- Резултат на писменој провери испод 30%

Предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Настава физичког васпитања представља специфичну педагошку и дидактичку ситуацију што у великој мери утиче на оцењивање, као саставни део самог образовно-васпитног процеса. У оквиру наставе физичког васпитања оцењивање се јавља као део целовитог процеса вредновања резултата наставе и усмерен је између осталог и индоктринацији ученика ка физички активном животу и бављењу вежбањем.

Праћење и оцењивање

Праћење напредовања ученика обавља се сукцесивно, током целе школске године, на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине: стање моторичких способности, усвојене здравствено-хигијенске навике, достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима ученика, однос према раду.

Оцењивање у физичком васпитању се врши на основу сагледавања следећих елемената:

1. Стање моторичких способности
2. Ниво савладаности моторичких знања, умења и навика
3. Однос ученика према раду

За *мерење моторичких способности* ученика у настави користи се батерија моторичких, тј. скупови различитих моторичких задатака, чије се извођење, у строго прецизираним условима, оцењујуће (скок у даљ из места, бацање медицинке, одбијање лопте о зид, прегипање трупа за 30сек.). Тестирање се изводи периодично, најмање 2 пута годишње, што омогућава континуирано праћење физичког развоја, и развоја појединачних моторичких способности ученика, и даје ваљане податке који имају значаја за усмеравање и унапређење наставе.

Мерење нивоа савладаности моторичких знања, умења и навика се у наставној пракси ослања на тзв. експертску процену, тј. упоређивање изведене и захтеване моторичке форме, од стране квалификованог наставника.

Однос ученика према раду прати се током целе школске године и то: уредност опреме за вежбање, редовно присуствовање на часовима, доследно извршавање радних задатака, ангажовање у спортском животу школе и своје средине.

Прати се и вреднује и следеће:

- Усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене, а такође и на основу усвојености и примене знања из области здравља.
- Степен савладаности моторичких знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја.
- Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима.
- Оцењивање степена савладаности моторичких знања и умења спроводи се према утврђеним минималним образовним захтевима.

Минимални образовни захтеви:

Атлетика: Приказ технике трчања; приказ технике скока у даљ - варијанта „увинуће“; Вежбе на справама и тлу (ученице) - комбинације вежби: на тлу, греди (ученици) - комбинације вежби: на тлу, прескок и једне справе у упору и вису. Ритмичка гимнастика и народни плесови: (за ученице) обавезни састав без реквизита; замаси, кружења, трчања, поскоци. За ученике и ученице: једно коло уз музику.

Образовни стандарди

ОСПОСОБЉЕНОСТ У ВЕШТИНАМА

Подразумева ниво савладаности садржаја програма Физичког васпитања:

- Спортске игре (кошарка, одбојка),
- Атлетика(трчање, скокови),
- Вежбе на справама и тлу(тло, греда, двовисински разбој, разбој),

- Вежбе обликовања
- Ритмичко спортска гимнастика

Основни ниво

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других - зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ.

Средњи ниво

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других - зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга.

Напредни ниво

У подобласти СПОРТСКЕ ИГРЕ ученик/ученица: - игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама - зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди .

Уважавање индивидуалних разлика приликом оцењивања

Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности. Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и прописаних стандарда постигнућа, као и на основу ангажовања. Ученик који има тешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу остварености циљева и стандарда постигнућа према плану индивидуализације или у току савладавања индивидуалног образовног плана. Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не испуњава захтеве по прилагођеним циљевима и исходима образовно-васпитног рада, ревидира се индивидуални образовни план.

Формативно оцењивање - обавља се на основу свих напред наведених елемената и евидентира у педагошкој документацији наставника.

Сумативно оцењивање - ученик се сумативно оцењује током полугодишта, најмање 3 пута а оцене се односе се на теме које се обрађују, резултате са тестова за процену моторичких способности , залагање ученика на часовима, однос према раду, доношење опреме за рад и сл. Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена уписаних у дневник рада и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника. Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника.

Изборни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Овај изборни предмет поред сазнајне, треба да развије и моралну димензију ученикове личности.

Оцене из грађанског васпитања су „успешан“ и „веома успешан“.

Оцену „успешан“ добија ученик који:

- редовно долази на часове,
- учествује у групном раду и радионицама,
- показује интересовање и жељу да развија грађанску свест, толеранцију према чланима групе.
-

Оцену „врло успешан“ добија ученик који:

- је креативан у заједничким програмима,
- усваја одређена знања, процедуре и вредности грађанског друштва.
- је активан у ваннаставним активностима (сарадња са друштвеним институцијама, представе, изложбе, музејске поставке)

Недовољне оцене нема, мада уколико ученик није редовно долазио на наставу може бити неоцењен.

Изборни предмет:

ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС

Оцена из изборног предмета је описна и то: истиче се, добар и задовољава.

Истиче се

- Ученик је заинтересован за предмет, што показује кроз активности на часу и учешће у црквеном животу (посебно Литургији) и позитивном односу према празницима и моралним вредностима садржаним у хришћанском учењу.
- Увиђа значај подвига, извршавања заповести Божијих за заједништво са другим људима, Богом и за његов овоземаљски и вечни живот.
- Овладао је основним богословским садржајима.

Добар

- Ученик показује заинтересованост за градиво, али не и за његово практиковање.
- Не узима у већој мери учешће у раду на часу.
- Нема позитиван однос према учешћу у богослужбеном животу.
- Показује позитиван став према хришћанским моралним вредностима и у извесној мери их практикује.
- Овладао је у извесном степену основним богословским садржајима.

Задовољава

- Ученик не показује заинтересованост за градиво предмета.
- Не узима учешће у црквеном животу и не сматра подвиг и испуњавање моралних хришћанских вредности значајним за овоземаљски, а ни вечни живот.
- Показује негативан однос према хришћанском учењу.
- Ретко узима учешће у раду на часу.

Главни предмет: СОЛФЕЂО

ЦИЉ учења предмета Солфеђо је да код ученика развије музикалност, креативност и естетске критеријуме кроз примену знања и вештина ради ефикаснијег разумевања и извођења нотног текста у свим његовим аспектима што доприноси успешној међупредметној корелацији.

Оцену одличан (5) добија ученик који може самостално да:

- изражајно пева тоналне једногласне и вишегласне композиције;
- препозна и пева старо- градске песме и народне мелодије у мерама 5/8, 7/8 и 9/8;
- пева штимове обрађених дурских и молских тоналитета;
- запише и пева хармонске везе;
- запише ритмичке мотиве и ритмичку окосницу;
- запише мелодијске диктате по двотактима, фразама и у целости;
- опажа, пева и записује интервале и акорде;
- импровизује мелодију на задати ритам;
- препозна и изводи ритмичке фигуре троделног ритма и четвороделне поделе јединице бројања;
- препозна и изводи промену метра;
- својим речима објасни музичке појмове;
- препозна музичке елементе кроз примере за слушање музике;

Ученик влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације; влада моторичким вештинама тако што комбинује, реорганизује склопове покрета и прилагођава их специфичним захтевима и ситуацијама тако да дела ефикасно;

Ученик доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу улога и задатака; уважава мишљење других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији „застоја“ у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продукта у задатом временском оквиру;

Ученик континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их;

Оцену (4) добија ученик који може уз мању помоћ наставника да:

- изражајно пева тоналне једногласне и вишегласне композиције;
- препозна и пева старо- градске песме и народне мелодије у мерама 5/8, 7/8 и 9/8;
- пева штимове обрађених дурских и молских тоналитета;
- запише и пева хармонске везе;
- запише ритмичке мотиве и ритмичку окосницу;
- запише мелодијске диктате по двотактима, фразама и у целости;
- опажа, пева и записује интервале и акорде;
- импровизује мелодију на задати ритам;
- препозна и изводи ритмичке фигуре троделног ритма и четвороделне поделе јединице бројања;
- препозна и изводи промену метра;
- својим речима објасни музичке појмове;
- препозна музичке елементе кроз примере за слушање музике;

Ученик влада моторичким вештинама које захтевају сложеније склопове покрета, брзину и висок степен координације; планира динамику рада, организује активности у групи, реализује сопствене задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада; континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује;

Оцену (3) добија ученик који може уз већу помоћ наставника да:

- изражајно пева тоналне једногласне и вишегласне композиције;
- препозна и пева старо- градске песме и народне мелодије у мерама 5/8, 7/8 и 9/8;
- пева штимове обрађених дурских и молских тоналитета;
- запише и пева хармонске везе;
- запише ритмичке мотиве и ритмичку окосницу;
- запише мелодијске диктате по двотактима, фразама и у целости;
- опажа, пева и записује интервале и акорде;
- импровизује мелодију на задати ритам;
- препозна и изводи ритмичке фигуре троделног ритма и четвороделне поделе јединице бројања;
- препозна и изводи промену метра;
- својим речима објасни музичке појмове;
- препозна музичке елементе кроз примере за слушање музике;

Ученик изводи основне моторичке вештине угледајући се на модел (уз демонстрацију); показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује;

Оцену (2) добија ученик који може делимично уз помоћ наставника да:

- изражајно пева тоналне једногласне и вишегласне композиције;
- препозна и пева старо- градске песме и народне мелодије у мерама 5/8, 7/8 и 9/8;
- пева штимове обрађених дурских и молских тоналитета;
- запише и пева хармонске везе;
- запише ритмичке мотиве и ритмичку окосницу;
- запише мелодијске диктате по двотактима, фразама и у целости;
- опажа, пева и записује интервале и акорде;
- импровизује мелодију на задати ритам;
- препозна и изводи ритмичке фигуре троделног ритма и четвороделне поделе јединице бројања;
- препозна и изводи промену метра;
- својим речима објасни музичке појмове;
- препозна музичке елементе кроз примере за слушање музике;

Ученик познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума; усвојио је одговарајућу терминологију; влада основним моторичким вештинама и реализује их уз подршку; повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење;

Оцену (1) добија ученик који није савладао да:

- изражајно пева тоналне једногласне и вишегласне композиције;
- препозна и пева старо- градске песме и народне мелодије у мерама 5/8, 7/8 и 9/8;
- пева штимове обрађених дурских и молских тоналитета;
- запише и пева хармонске везе;
- запише ритмичке мотиве и ритмичку окосницу;
- запише мелодијске диктате по двотактима, фразама и у целости;
- опажа, пева и записује интервале и акорде;
- импровизује мелодију на задати ритам;
- препозна и изводи ритмичке фигуре троделног ритма и четвороделне поделе јединице бројања;
- препозна и изводи промену метра;
- својим речима објасни музичке појмове;
- препозна музичке елементе кроз примере за слушање музике;

Ученик не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак;

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

Писмени део:

Слушни тест:

- Опажање штимова, лествица, простих интервала и трозвука.

Једногласни мелодијски диктат:

- модулације на доминанту или мутација

Усмени део:

- Мелодијски пример (певање с листа) у оквиру пређеног градива из области мелодике
- Ритмичко читање у оквиру пређеног градива из области ритма

Предмет: ХАРМОНИЈА

Циљ учења предмета Хармонија је овладавање хармонским законитостима и музичком логиком при изради хомофоне хорске фактуре, звучном хармонском праксом и налитичким тумачењем примера из литературе. На часовима хармоније најбитније је да ученик препозна и јасно дефинише законитости и логику хармонског језика, развије хармонски слух и способности у креирању хармонских задатака и процесу хармонске анализе који, у том смислу, имају приоритет на настави хармоније.

Оцену (5) добија ученик који веома успешно или самостално:

- користи стечена знања из теорије музике у решавању хармонских проблема;
- препознаје консонантне и дисонантне акорде
- уме да запише квинтакорде и обртаје главних ступњева;
- уме да одреди многостраност квинтакорада у тоналитетима;
- дефинише сродство и функције акорада;
- слушно разликује хомофони и полифони став;
- класификује и слушно препознаје врсте каденци;
- уме да примени поставку квинтакорада главних ступњева у строгом хармонском ставу;
- уме да примени правила у везивању квинтакорада главних ступњева и њихових обртаја;
- слушно идентификује хармонске везе квинтакорада главних и споредних ступњева и њихових обртаја;
- уме да одсвира хармонске везе квинтакорада главних и споредних ступњева
- примењује везивање и прави разлику у везивању акорада споредних квинтакорада и њихових обртаја;
- препознаје тоналитете и акордске односе на примерима из музичке литературе;
- повеже хармонизацију задатка са његовом формалном структуром;
- коментарише квалитет хармонског задатка;

Оцену (4) добија ученик који успешно или уз мању помоћ наставника:

- користи стечена знања из теорије музике у решавању хармонских проблема;
- препознаје консонантне и дисонантне акорде
- уме да запише квинтакорде и обртаје главних ступњева;
- уме да одреди многостраност квинтакорада у тоналитетима;
- дефинише сродство и функције акорада;
- слушно разликује хомофони и полифони став;
- класификује и слушно препознаје врсте каденци;
- уме да примени поставку квинтакорада главних ступњева у строгом хармонском ставу;
- уме да примени правила у везивању квинтакорада главних ступњева и њихових обртаја;
- слушно идентификује хармонске везе квинтакорада главних и споредних ступњева и њихових обртаја;
- уме да одсвира хармонске везе квинтакорада главних и споредних ступњева
- примењује везивање и прави разлику у везивању акорада споредних квинтакорада и њихових обртаја;
- препознаје тоналитете и акордске односе на примерима из музичке литературе;
- повеже хармонизацију задатка са његовом формалном структуром;
- коментарише квалитет хармонског задатка;

Оцену (3) добија ученик који је савладао је или уз већу помоћ наставника уме да:

- користи стечена знања из теорије музике у решавању хармонских проблема;
- препознаје консонантне и дисонантне акорде
- уме да запише квинтакорде и обртаје главних ступњева;
- уме да одреди многостраност квинтакорада у тоналитетима;
- дефинише сродство и функције акорада;

- слушно разликује хомофони и полифони став;
- класификује и слушно препознаје врсте каденци;
- уме да примени поставку квинтакорада главних ступњева у строгом хармонском ставу;
- уме да примени правила у везивању квинтакорада главних ступњева и њихових обртаја;
- слушно идентификује хармонске везе квинтакорада главних и споредних ступњева и њихових обртаја;
- уме да одсвира хармонске везе квинтакорада главних и споредних ступњева
- примењује везивање и прави разлику у везивању акорада споредних квинтакорада и њихових обртаја;
- препознаје тоналитете и акордске односе на примерима из музичке литературе;
- повеже хармонизацију задатка са његовом формалном структуром;
- коментарише квалитет хармонског задатка;

Оцену (2) добија ученик који делимично уз помоћ наставника:

- користи стечена знања из теорије музике у решавању хармонских проблема;
- препознаје консонантне и дисонантне акорде
- уме да запише квинтакорде и обртаје главних ступњева;
- уме да одреди многостраност квинтакорада у тоналитетима;
- дефинише сродство и функције акорада;
- слушно разликује хомофони и полифони став;
- класификује и слушно препознаје врсте каденци;
- уме да примени поставку квинтакорада главних ступњева у строгом хармонском ставу;
- уме да примени правила у везивању квинтакорада главних ступњева и њихових обртаја;
- слушно идентификује хармонске везе квинтакорада главних и споредних ступњева и њихових обртаја;
- уме да одсвира хармонске везе квинтакорада главних и споредних ступњева
- примењује везивање и прави разлику у везивању акорада споредних квинтакорада и њихових обртаја;
- препознаје тоналитете и акордске односе на примерима из музичке литературе;
- повеже хармонизацију задатка са његовом формалном структуром;
- коментарише квалитет хармонског задатка;

Оцену (1) добија ученик који није савладао:

- употребу стечених знања из теорије музике у решавању хармонских проблема;
- препознавање консонантних и дисонантних акорада;
- запис квинтакорада и обртаја главних ступњева;
- одређивање многостраности квинтакорада у тоналитетима;
- дефинисање сродства и функцију акорада;
- слушно разликовање хомофоног и полифоног става;
- класификовање и слушно препознавање врсте каденци;
- примену поставке квинтакорада главних ступњева у строгом хармонском ставу;
- примену правила у везивању квинтакорада главних ступњева и њихових обртаја;
- слушно идентификовање хармонске везе квинтакорада главних и споредних ступњева и њихових обртаја;
- свирање хармонске везе квинтакорада главних и споредних ступ -
- везивање и разлику у везивању акорада споредних квинтакорада и њихових обртаја;
- препознавање тоналитета и акордске односе на примерима из музичке литературе;
- везу хармонизације задатка са његовом формалном структуром;
- коментарисање квалитета хармонског задатка;

ПРОГРАМ ГОДИШЊЕ СМОТРЕ

1. Писмени део: хармонизација сопрана и шифрованог баса
2. Практични део: свирање хармонских каденци

ПРОГРАМ ИСПИТА

1. Писмени део: хармонизација сопрана (8 тактова) и шифрованог баса (8 тактова)
2. Усмени део: два питања из пређеног градива
3. Практични део: свирање (4 такта) шифрованог баса

Предвиђена су четири писмена задатка (у трајању од два школска часа), односно по два у сваком полугодишту.

Предмет: ХАРМОНСКА ПРАТЊА

Оцену (5) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна, проширена и продубљена знања.
- успешно интерпретира различите хармонске обрасце у хармонској пратњи.
- успешно слушно и аналитички препознаје музичке компоненте и који адекватно објашњава њихов утицај на карактер мелодије.
- ради редовно, континуирано, самосталан је, упоран је и тачан у извршавању обавеза.
- стваралачки приступа задацима, исказује радозналост и жељу за новим решењима, избегава стереотипе и клишее.
- успешно повезује ранија знања са новим, као и знања из сродних предмета.
- зна да се служи стеченим знањем у решавању нових проблемских или практичних задатака, самостално трага за новим решењима и иновативан је.

Оцену (4) добија ученик који:

- је усвојио основна, проширена и продубљена знања до вишег степена.
- уз неколико грешака интерпретира различите хармонске обрасце у хармонској пратњи.
- успешно слушно и аналитички препознаје музичке компоненте и који адекватно објашњава њихов утицај на карактер мелодије.
- ради континуирано и одговорно и на време обавља програмом предвиђене обавезе.
- се труди да пронађе нова, креативна решења у практичном раду.
- зна да повезује ранија знања са новим, као и знања из сродних предмета
- у стању да уз мању помоћ наставника примењује стечено знање у решавању нових задатака.

Оцену (3) добија ученик који:

- је усвојио основна и део проширених знања.
- уз више грешака интерпретира различите хармонске обрасце у хармонској пратњи.
- уз потешкоће слушно и аналитички препознаје музичке компоненте и који адекватно објашњава њихов утицај на карактер мелодије.
- не испуњава увек на време програмске захтеве и обавезе и не ради континуирано.
- није довољно упоран у изналажењу креативних решења у задацима.
- уз помоћ наставника повезује ранија знања и знања из сродних предмета.
- уз помоћ наставника уме да се служи стеченим знањем и да га примењује у решавању сличних задатака.

Оцену (2) добија ученик који:

- усвојио основна правила тако да може да их примењује уз помоћ наставникових потпитања.
- уз доста грешака интерпретира различите хармонске обрасце у хармонској пратњи.
- не може да слушно и аналитички препознаје музичке компоненте и који адекватно објашњава њихов утицај на карактер мелодије.
- се мора стално подстицати на извршавање обавеза и који нема континуитет у раду.
- нема стваралачки приступ задацима и прибегава најједноставнијим и најпростијим решењима.
- не повезује ранија знања и знања из других предмета самостално, али је у стању да прати ново градиво.
- није довољно самосталан да се служи стеченим знањем у пракси.

Оцену (1) добија ученик који:

- није савладао програмске захтеве и не показује интересовање за рад.

Предмет: ЕТНОМУЗИКОЛОГИЈА

Оцену (5) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна, проширена и продубљена знања.
- успешно прави поређење и коментарише аранжмане оригиналних композиција из литературе.
- ради редовно, континуирано, самосталан је, упоран је и тачан у извршавању обавеза.
- стваралачки приступа задацима, исказује радозналост и жељу за новим решењима, избегава стереотипе и клишее.
- успешно повезује ранија знања са новим, као и знања из сродних предмета.
- зна да се служи стеченим знањем у решавању нових проблемских или практичних задатака, самостално трага за новим решењима и иновативан је.

Оцену (4) добија ученик који:

- је усвојио основна, проширена и продубљена знања до вишег степена.
- успешно прави поређење и коментарише аранжмане оригиналних композиција из литературе.
- ради континуирано и одговорно и на време обавља програмом предвиђене обавезе.
- се труди да пронађе нова, креативна решења у практичном раду.
- зна да повезује ранија знања са новим, као и знања из сродних предмета
- је у стању да уз мању помоћ наставника примењује стечено знање у решавању нових задатака.

Оцену (3) добија ученик који:

- је усвојио основна и део проширених знања.
- уз потешкоће прави поређење и коментарише аранжмане оригиналних композиција из литературе.
- не испуњава увек на време програмске захтеве и обавезе и не ради континуирано.
- није довољно упоран у изналажењу креативних решења у задацима.
- уз помоћ наставника повезује ранија знања и знања из сродних предмета.
- уз помоћ наставника уме да се служи стеченим знањем и да га примењује у решавању сличних задатака.

Оцену (2) добија ученик који:

- је усвојио основна правила тако да може да их примењује уз помоћ наставникових потпитања.
- не може да прави поређење и коментарише аранжмане оригиналних композиција из литературе.
- се мора стално подстицати на извршавање обавеза и који нема континуитет у раду.
- нема стваралачки приступ задацима и прибегава најједноставнијим и најпростијим решењима.
- не повезује ранија знања и знања из других предмета самостално, али је у стању да прати ново гравиво.
- није довољно самосталан да се служи стеченим знањем у пракси.

Оцену (1) добија ученик који:

- није савладао програмске захтеве и
- не показује интересовање за рад.

Предмет: КЛАВИР / А програм

Оцену одличан (5) добија ученик

- остварује веома значајан напредак у савладавању плана и програма предмета, уз веома висок степен ангажовања.
- Овладао је техником свирања на инструменту, нотни текст изводи напамет у целини са применом разних начина извођења артикулације, динамике и темпа.
- Поседује ритмичку и метричку стабилност.
- Примењује различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања.
- Самостално вежба по плану је утврдио са наставником.
- Одговорно и уредно испуњава планиране захтеве.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- остварује значајан напредак у савладавању плана и програма предмета, уз висок степен ангажовања.
- Овладао је техником свирања на инструменту, нотни текст изводи напамет у целини са применом разних начина извођења артикулације, динамике и темпа.
- Самостално вежба по плану је утврдио са наставником.
- Одговорно и уредно, али са извесним потешкоћама испуњава планиране захтеве.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- остварује мањи напредак у савладавању плана и програма предмета,
- редовно похађа наставу
- има значајне потешкоће у савладавању програма и није у стању да без подршке наставника испуни планиране захтеве.

Оцену довољан (2) добија ученик који

- остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета,
- недовољно је заинтересован за предмет и планиране захтеве испуњава уз помоћ наставника и радом на часу.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета.
- Не испуњава ни један критеријум за добијање позитивне оцене,
- не показује заинтересованост за сопствени процес учења нити напредак и одбија сваку сарадњу и помоћ.

Предмет: КЛАВИР / Б програм

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- остварује веома значајан напредак у савладавању плана и програма предмета, уз веома висок степен ангажовања.
- Овладао је техником свирања на инструменту, нотни текст изводи напамет у целини са применом разних начина извођења артикулације, динамике и темпа.
- Поседује ритмичку и метричку стабилност.
- Примењује различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања.
- Самостално вежба по плану је утврдио са наставником.
- Одговорно и уредно испуњава планиране захтеве.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- остварује значајан напредак у савладавању плана и програма предмета, уз висок степен ангажовања.
- Овладао је техником свирања на инструменту, нотни текст изводи напамет у целини са применом разних начина извођења артикулације, динамике и темпа.
- Самостално вежба по плану је утврдио са наставником. Одговорно и уредно, али са извесним потешкоћама испуњава планиране захтеве.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- остварује мањи напредак у савладавању плана и програма предмета,
- редовно похађа наставу али има значајне потешкоће у савладавању програма и није у стању да без подршке наставника испуни планиране захтеве.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета,
- недовољно је заинтересован за предмет и планиране захтеве испуњава уз помоћ наставника и радом на часу.

Оцену недовољан (1) добија ученик који:

- не остварује минималан напредак у савладавању плана и програма предмета.
- Не испуњава ни један критеријум за добијање позитивне оцене,
- не показује заинтересованост за сопствени процес учења нити напредак и одбија сваку сарадњу и помоћ.

Предмет: ХОР

Оцену (5) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна, проширена и продубљена знања из области уметничког извођења према програму предмета
- користи правилну и јасну дикцију
- примењује правилан начин певања
- прати диригента и пева усаглашено са осталим ученицима
- интонира чисто у току извођења
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- лако и брзо примењује стечена знања
- показује интересовање и самоиницијативу за проширење стечених знања и додатно самообразовање
- поштује договорена правила понашања у ансамблу

Оцену (4) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна знања и усвојио више од половине проширених и продубљених знања из области музичког извођења према програму предмета
- у минимум 75% случајева користи правилну и јасну дикцију
- углавном, али не у потпуности примењује правилан начин певања
- углавном прати диригента и пева усаглашено са осталим ученицима
- интонира чисто у току извођења
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- самостално примењује стечена знања
- испољава интересовање и упорност у савлађивању предвиђеног садржаја програма
- поштује договорена правила понашања у ансамблу

Оцену (3) добија ученик који:

- је у целини усвојио основна знања и половину проширених знања из области уметничког извођења према програму предмета
- у минимум 60% случајева користи правилну и јасну дикцију
- није у стању да потпуности примењује правилан начин певања
- није у стању да у свим ситуацијама прати диригента и пева усаглашено са осталим ученицима;
- не интонира чисто у току извођења;
- не учествује на свим јавним наступима у школи и ван ње
- уочава битно, али у ситуацијама анализе и закључивања захтева додатну помоћ и залагање наставника
- примењује стечена знања на нивоу репродукције и уз помоћ наставника
- поштује договорена правила понашања у ансамблу

Оцену (2) добија ученик који:

- је усвојио основна знања из области уметничког извођења према програму предмета
- није у стању да користи правилну и јасну дикцију
- није у стању да примењује правилан начин певања
- није у стању да прати диригента и пева усаглашено са осталим ученицима
- не интонира чисто у току извођења
- не учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- испољава тешкоће у анализи података, њиховом уопштавању и закључивању
- има склоности ка пасивном запамћивању и механичком репродуковању
- примењује знања уз помоћ наставника

Оцену (1) добија ученик који:

- није усвојио основна знања из области уметничког извођења према програму предмета